

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Страховання»
на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	
Спеціальність	
Галузь знань	
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Соколова Альона Миколаївна
к.е.н., доцент
доцент кафедри фінансів та банківської справи

Контактний телефон	+38-050-168-81-03
Електронна адреса	alenaniksokolova@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.fin.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів сучасних теоретичних знань з питань організації <u>страхування</u> , творчому оволодінні ними та набутті навичок їх практичного використання в сучасних умовах господарювання
Тривалість	5 кредити ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції з використанням інформаційних технологій, практичні заняття з елементами дискусії, ділової гри, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання – індивідуальна дослідно-аналітична діяльність студентів щодо підготовки презентацій, рефератів; виконання творчих робіт; case-study; виїзні заняття.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем (ПР10); - застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати (ПР16); - визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку (ПР17); - демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та	- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК01); - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК07); - здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК11); - здатність працювати автономно (ЗК12); - здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування) (СК03); - здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів,

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
професійному спілкуванні (ПР18); • виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення (ПР20).	банківської справи та страхування (СК06); • здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування (СК11).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Основи функціонування страхового ринку та характеристика його основних суб'єктів		
Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Виникнення та розвиток страхування. 2. Роль страхування в забезпеченні захисту майнових інтересів громадян. 3. Функції страхування в умовах соціально-економічного розвитку України. 4. Страхування як ринковий механізм забезпечення стабілізації економіки. 5. Перспективи розвитку страхування в ринковій економіці.
Тема 2. Класифікація страхування	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: 1. Необхідність класифікації страхування в умовах розвитку страхового бізнесу в Україні. 2. Роль класифікації страхування за історичною ознакою в розвитку теорії та практики страхової діяльності. 3. Міжнародні норми страхової класифікації при ліцензуванні видів страхування. 4. Необхідність та значення класифікації страхування за спеціалізацією страховика.
Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Страховий ризик як основа договору страхування. 2. Необхідність класифікації страхових ризиків та її значення для розвитку страхування. 3. Страхування катастрофічних ризиків в сучасних умовах розвитку людської цивілізації. 4. Методи оцінки страхових ризиків у міжнародній практиці страхування.
Тема 4. Страховий ринок	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: 1. Роль страхових посередників у розвитку страхового бізнесу. 2. Генезис вітчизняного страхового ринку. 3. Закономірності формування сучасного страхового ринку України. 4. Страхові ринки країн ЄС. 5. Особливості розвитку страхових ринків США та Японії.
Тема 5. Страхова організація	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати доповіді на теми: 1. Організаційні форми страхової діяльності в Україні та необхідність їх удосконалення. 2. Сутність та необхідність створення товариств взаємного страхування в Україні. 3. Організаційні форми страховиків в країнах ЄС. 4. Об'єднання страховиків та їх функції на страховому ринку. 5. Особливості систем управління страховиків США та Японії.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 2. Основні галузі страхування та фінансово-економічна діяльність страхових організацій		
Тема 6. Особисте страхування	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Оцінка об'єктів особистого страхування: механізм та особливості. 2. Проблеми та перспективи розвитку ринку страхування життя в Україні. 3. Види та порядок проведення обов'язкового страхування від нещасних випадків в Україні. 4. Медичне страхування в країнах ЄС.
Тема 7. Майнове страхування	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: 1. Місце майнового страхування в системі страхового захисту. 2. Суб'єкти та об'єкти страхування майна підприємств в Україні. 3. Особливості страхування домашнього майна громадян в країнах ЄС. 4. Умови та порядок страхування особливо цінного майна громадян. 5. Правила страхування автокаско провідними страховиками України.
Тема 8. Страхування відповідальності	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми: 1. Тенденції розвитку ринку страхування відповідальності в Україні. 2. Закордонний досвід страхування професійної відповідальності. 3. Страхування відповідальності за якість виробленої продукції: сутність та поширення в Україні. 4. Проблеми збереження довкілля та роль страхування відповідальності за екологічне забруднення у їх вирішенні. 5. Створення і функціонування міжнародної системи страхування «Зелена карта».
Тема 9. Перестрахування і співстрахування	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповідь на тему: 1. Витоки та світова історія розвитку перестрахування. 2. Співстрахування та його значення у розвитку страхування. 3. Державне регулювання перестрахових відносин в Україні. 4. Історія перестрахування у країнах Євросоюзу.
Тема 10. Доходи, витрати і прибуток страховика	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати доповідь на тему: 1. Доходи від фінансової та інвестиційної діяльності страховика, джерела їх формування. 2. Собівартість страхових послуг та особливості її визначення. 3. Методичні підходи до визначення зароблених страхових премій в зарубіжних країнах. 4. Принципи формування та розподілу прибутку страхових компаній.

Інформаційні джерела

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної ради України, Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/436-15>.
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 17.09.2019р. №1069-2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20#Text>
3. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р 1909-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
4. Базилевич В.Д. Страхування : підручник / В.Д. Базилевич – Київ: Знання, 2018. – 1019 с.
5. Внукова Н.М. Страхування: теорія та практика: навчально-методичний посібник рекомендовано Мін. освіти. / Н.М. Внукова – Харків: Бурун Книга, 2018. – 376 с..
6. Вовчак О.Д. Страхування: навчальний посібник. / О.Д. Вовчак – Львів: Новий Світ, 2017. 480с.
7. Журавка О. С. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с.
8. Плиса В.Й. Страхування : підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. / В.Й. Плиса. – Київ : Каравела, 2019. – 512 с.
9. Страхування: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. напряму підгот. 6.030508 «Фінанси і кредит» / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк; Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. – Львів: Магнолія 2018. – 323 с.
10. Фисун І. В. Страхування: навч. посібник / І. В. Фисун, Г. М. Ярова. – Київ : Центр учб. л-ри, 2011. – 232 с.
11. Бігдаш В. Д. Напрями розвитку страхового захисту в умовах карантину COVID-19 / В. Д. Бігдаш // Наукові перспективи. – Серія : Економіка. – 2020. – № 1. – С. 60-75.
12. Біла книга "Майбутнє регулювання ринку страхування в Україні". [Електронний ресурс]. URL: <http://www.bank.gov.ua>
13. Гудзь О. Є. Розвиток страхування: нові інструменти та методи управління ризиками в цифровій економіці / О. Є. Гудзь // Економіка. Менеджмент. Бізнес. - 2019. - № 3. - С. 4-12.
14. Желізняк Р. Й. Розвиток світового ринку страхування в умовах діджиталізації Желізняк Р. Й., Боніцький О. О., Жулевич М. І. // Modern Economics. – 2019. – № 17. – С. 100–104.
15. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. . / Ю. М. Клапків — Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
16. Кобко Р. В. Моніторинг ринку страхових послуг України з використанням прогнозно-аналітичного інструментарію / Р. В. Кобко // Причорноморські економічні студії. - 2019. - Вип. 38(2). - С. 108-113.
17. Прасолова С.П. Інститути міжнародного страхового ринку: навчальний посібник+навчальний тренінг / В. В. Карцева, С. П. Прасолова. – Київ:, «SBA-Print», 2020. – 568 с.
18. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року (оновлена у березні 2021 року). Національний банк України. 31.03.2021. [Електронний ресурс]. – URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FS_2025.pdf?v=4 (дата звернення: 20.07.2021).

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>; http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity_0.pdf
-

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни